

СОЛИҚ МАЪМУРЧИЛИГИНИ РАҚАМЛАШТИРИШ ШАРОИТИДА СОЛИҚ НАЗОРАТИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ МАСАЛАЛАРИ

Шодмонов Даврон

Тошкент халқаро Кимё университети

ORCID : 0009-0009-9867-7020

d.d.shodmonov@gmail.com

Аннотация. Мазкур мақолада рақамли иқтисодиёт шароитида солиқ назоратининг назарий масалалари ёритилган. Солиқ назоратининг шакллари ва турлари бўйича ўтказилган текшириш натижалари амалиётдан олинган маълумотлар асосида келтирилган.

Калит сўзлар: рақамлаштириш, солиқ, солиқ назорати, солиқ текшируви, солиқ аудити

ВОПРОСЫ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ НАЛОГОВОГО КОНТРОЛЯ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВИЗАЦИИ НАЛОГОВОГО АДМИНИСТРИРОВАНИЯ

Шодмонов Даврон

Ташкентский международный университета Кимё

Аннотация. В данной статье рассмотрены теоретические вопросы налогового контроля в условиях цифровой экономики. Результаты проверок налогового контроля по формам и видам представлены на основе информации, полученной из практики.

Ключевые слова: цифровизация, налог, налоговый контроль, налоговая проверка, налоговый аудит

ISSUES OF IMPROVING TAX CONTROL IN THE CONTEXT OF DIGITALIZATION OF TAX ADMINISTRATION

Shodmonov Davron

Kimyo International University in Tashkent

Abstract. This article discusses theoretical issues of tax audit in the digital economy. The results of tax control audits by form and type are presented on the basis of information obtained from practice.

Keywords: digitalization, tax, tax control, tax audit.

Кириш.

Солиқ маъмурчилигини рақамлаштириш шароитида солиқ назорати солиқ тўловчилар томонидан солиқ мажбуриятларининг бажарилиши тўғрисидаги маълумотларни таҳлил қилиш ва таққослаш қўшимча солиқлар, жарималар ва пенялар шаклида бюджетга қўшимча тўловларни ундириш имконини берувчи ҳамда бу орқали солиқ қонунчилигини бузилишини олдини олиш ёки минималлаштиришни таъминлайдиган турли рақамли ахборот-коммуникация технологияларини кенг жорий этиш асосида ўтказилади.

Иқтисодиётини рақамлаштиришнинг ривожланиши шароитида солиқ назоратини ва умуман солиқ тизимини ўзгартириш заруратга айланди, чунки рақамлаштириш катта маълумотлар ва рақамли технологиялардан фойдаланишни ўз ичига олади. Солиқ назоратини ривожлантиришнинг асосий муаммоларидан бири бу "катта маълумотлар" (Big Date) деб аталадиган технологияларни жорий этишдир. Ушбу технологиялар (Big Date) туфайли солиқ органлари учун бир қатор имкониятлар очилади: улар солиқ тўловчи ҳақидаги маълумотларга эга бўлади, солиқ тўловчиларнинг ноқонуний фаолиятини ва солиқ тўлашдан бўйин товлаш ҳолатларини аниқлайди.

Иқтисодиётни рақамлаштириш шароитида солиқ назорати солиқ тўловчилар томонидан солиқ мажбуриятларининг бажарилиши тўғрисидаги маълумотларни таҳлил қилиш ва таққослаш қўшимча солиқлар, жарималар ва пенялар шаклида бюджетга қўшимча тўловларни ундириш имконини берувчи ҳамда бу орқали солиқ қонунчилигини бузилишини олдини олиш ёки минималлаштиришни таъминлайдиган турли рақамли ахборот-коммуникация технологияларини кенг жорий этиш ва қўллашга асосланади.

Иқтисодиётни рақамлаштириш жараёнлари ва умуман солиқ тизимини ривожлантириш, жумладан, солиқ назорати билан ўзаро боғлиқ бўлиб, у ҳозирги кунда нафақат илмий мунозаралар объекти, балки жиддий амалий муаммога ҳам айланиб бормоқда. Амалиёт нуқтаи назаридан ўрганилаётган масала иқтисодиётни рақамлаштириш шароитида солиқ хизмати фаолиятини биринчи босқичда, рақамли иқтисодиёт шароитида эса кейинги босқичда аниқ ташкил этиш билан боғлиқ муаммоларни ҳал этиш зарурлигини тавсифлайди. Рақамли макон жуда кенг қўламли ва субъектларнинг солиқларни тўламаган ҳолда даромад олиш имкониятлари шунчалик кенгки, бундай имкониятларнинг яратилиш ва улардан фойдаланиш тезлиги ҳам жуда тез ўсиб бормоқда. Натижада, давлатларнинг барча солиқ хизматлари ва солиқ назорати тизимлари ҳам назоратни керакли даражада амалга ошира олмайди. Бу эса солиқ назорати тизимини рақамлаштиришни талаб қилади.

Адабиётлар шарҳи.

Ҳозирги вақтда солиқ маъмуриячилиги ва солиқ назоратини рақамлаштириш масалалари мамалакатимиз ва хорижий адабиётларда тез-тез ишлатиладиган тушунча бўлиб қолмоқда. Бироқ, меъёрий ҳуқуқий ҳужжатларда ҳам, иқтисодий адабиётларда ҳам юқоридаги тушунчалар ҳар хил талқин қилинмоқда.

Солиқ назоратини аҳамиятини Голик ва Асатрянлар (2019) ўз тадқиқотларида қўйидагича эътироф этишган: "Сўнгги йилларда солиқ тўлашдан бўйин товлашнинг асосий мақсадини кўзловчи турли "кулранг" схемаларни амалий қўллаш муҳим аҳамият касб этаётганини таъкидлайдилар. Ушбу муаммони ҳал қилиш солиқ назоратини амалга ошириш орқали таъминланади, у давлат томонидан тартибга солишнинг шакллари ва усуллари тизими сифатида ишлайди ва Россия хавфсизлигини нафақат ҳуқуқий, балки иқтисодий характердаги чора-тадбирлар орқали таъминлайди.

Бу борада Ефремова (2017) қўйидаги фикрларни билдирган, самарали солиқ назоратини ташкил этишнинг биринчи навбатдаги шарти эса солиқ ва бухгалтерия

ҳисоботларининг электрон тарзда тақдим этишнинг замонавий илғор ахборот технологик тизимга асосланган солиқ назорати ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексининг 136-моддасида солиқ назоратининг солиқ текширувлари ва солиқ мониторинги шаклида амалга ошириш кўзда тутилган. Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексининг 137-моддасида солиқ текширувларининг қуйидаги

- 1) камерал солиқ текширувлари;
- 2) сайёр солиқ текширувлар;
- 3) солиқ аудити каби турлари келтириб ўтилган (Кодекс, 2025).

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 7 январдаги “Солиқ хавфини бошқариш, солиқ хавфи мавжуд солиқ тўловчиларни (солиқ агентларини) аниқлаш ва солиқ текширувларини ташкил этиш ва ўтказиш тўғрисида”ги 1-сонли қарорининг 2-илоvasи “Солиқ текширувларини ташкил этиш ва ўтказиш тартиби тўғрисида НИЗОМ”да солиқ назорати қуйидагича қайд этилган: “Солиқ текширувлари солиқ тўловчилар, йиғимларни тўловчилар ва солиқ агентлари томонидан солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларига риоя этилиши устидан назорат қилиш мақсадида ўтказилади” (Низом, 2021).

Михайлова ва бошқаларнинг (2021) таъкидлашича, амалдаги солиқ қонунчилигини таҳлил қилиб, шундай хулосага келиш мумкин солиқ мониторинги солиқ назоратининг янги шаклларида бири бўлиб, уни амалга ошириш механизми солиқ текширувларидан фарқ қилади. Келажакда катта маълумотларнинг жорий этилиши технологиялар солиқ маъмуриятчилиги имкониятларини кенгайтиради. Солиқ маъмурчилигини такомиллаштиришнинг асосий йўналиши солиқ тўловчиларнинг қонунга хилоф хатти-ҳаракатларнинг олдини олиш мақсадида солиқ текширувлари самарадорлигини оширишни назорат қилиш керак.

Журавлева ва Шамаевларнинг (2024) фикрича, “Рақамли ҳукумат” тушунчаси турли давлатлар сиёсатида тобора кўпроқ акс этмоқда. Шу билан бирга, ушбу концепциянинг ривожланиши кўплаб соҳаларда, жумладан, солиқ муносабатлари соҳасида ҳам ўз ифодасини топмоқда. Солиқ органлари фаолиятини рақамлаштириш, бир томондан, фуқаролар ва ташкилотларга тўланиши лозим бўлган солиқ ва йиғимларни ҳисоблаш жараёнини соддалаштириш, уларга қонун ҳужжатларидаги ўзгаришлар ва амалдаги солиқ имтиёзлари тўғрисида долзарб маълумотларни тақдим этиш имконини берса, бошқа томондан, солиқ органларига ишларнинг бир қисмини автоматлаштириш, уларнинг фаолияти самарадорлигини ошириш имконини беради.

Фаизова (2023) ўзининг илмий ишларида рақамлаштириш шароитида солиқ назоратини ўзгартиришнинг асосий жиҳатлари билан боғлиқ масалалар муҳокама қилган. Мақолада рақамли трансформация тушунчаси, солиқ назоратини рақамлаштиришнинг асосий йўналишлари ва усуллари, шунингдек, миллий иқтисодиётни рақамлаштириш доирасида қўлланиладиган солиқ назорати воситалари муҳокама қилинади. Бугунги кунда солиқ органлари фаолиятида солиқ қонунчилигига мувофиқ солиқ назорати ва маъмуриятчилигини тезкорлик билан амалга ошириш имконини берувчи назорат тадбирларини амалга оширувчи юқори сифатли дастурий таъминотдан фойдаланилмоқда. Солиқ назоратини рақамли ўзгартиришнинг ҳуқуқий тартибга солишга таъсири нуқтаи назаридан қуйидаги ўтиш даври қоидалари қайд этилган: солиқ тартиб-қоидаларини рақамли шаклда амалга ошириш солиқ назорати бўйича барча чора-тадбирларни бир хил шаклда амалга оширишни назарда тутати; шунингдек, солиқ назорати жараёнидан коррупцион ҳаракатлар ва инсон омилини истисно қилиш. Рақамли воқелик шароитида солиқ назоратини ўзгартириш жараёнида давлат томонидан амалга оширилиши зарур бўлган муаммолар ва уларни ҳал этиш чора-тадбирлари алоҳида таъкидланган.

Тадқиқот методологияси.

Тадқиқот жараёнида солиқ назоратини рақамлаштириш билан боғлиқ кўплаб илмий нашрлар талқин қилинди, илмий тадқиқотларга таянган ҳолда мантиқий фикрлаш, таққослаш, тизимли ёндашув усулларидан фойдаланилган. Мавзу бўйича мавжуд адабиётларни ўрганиш асосида тегишли хулосалар қилинган ва тавсиялар берилган.

Таҳлил ва натижалар муҳокамаси.

Солиқ маъмуриятчилиги ва солиқ назоратини рақамлаштиришнинг натижаларига ўтишдан олдин жаҳонда рақамли иқтисодиёт борасидиги баъзи маълумотларни келтириб ўтамиз.

Глобал рақамли иқтисодиёт 2028 йилга бориб 16,5 триллион долларга етади ва глобал ялпи ички маҳсулотнинг 17 фоизини эгаллайди. Глобал рақамли иқтисодиётнинг деярли учдан икки қисми АҚШ ва Хитой улушига тўғри келади. Дунё аҳолисининг 4,2 фоизи ва глобал ялпи ички маҳсулотнинг 26 фоизига эга бўлган АҚШ глобал технология харажатларининг 42 фоизини эгаллайди. Электрон тижорат Хитойда рақамли иқтисодиётнинг энг катта улушини эгаллайди, чакана савдонинг 39 фоизи 2024 йилда онлайн харид қилинган, бу 2028 йилга келиб 41 фоизга етади (O'Grady, 2024).

Рақамли иқтисодиёт жадал ривожланмоқда. Йиллик смартфон етказиб бериш 2010-йилдан буён икки баравардан кўпроққа ўсди ва 2023-йилда 1,2 миллиардни ташкил этди. Нарсалар интернетини (IoT) қурилмалари 2023-йилдан 2,5 бараварга ошиб, 2029-йилга бориб 39 миллиардга етиши прогноз қилинмоқда. 43 та давлатдан олинган янги маълумотлар жаҳон ялпи ички маҳсулотининг тўртдан уч қисмини ташкил қилади. Электрон тижорат савдолари 2016-йилга нисбатан қарийб 60% га ўсди 2022 йилда 27 триллион долларга етади.

Хитойнинг рақамли иқтисодиёти 2022-йилда 50,2 триллион юанга етиб, дунёда иккинчи ўринни эгаллаб, ички ялпи ички маҳсулотнинг 41,5 фоизини ташкил этади. Ассентуре компаниясининг Хитой корхоналарининг рақамли трансформация индекси (2021) ҳақидаги ҳисоботи шуни кўрсатадики, Хитойнинг 2018 йилдан 2021 йилгача бўлган йиллардаги корхоналарнинг рақамли трансформацияси индексининг ўртача кўрсаткичлари мос равишда 37, 45, 50 ва 54 ни ташкил этади, бу эса йилдан йилга ўсишнинг жадал ривожланиш тенденциясидир (Xu et al., 2025)

Рақамли иқтисодиётнинг юқоридаги ижобий томонлари билан бирга баъзи салбий томонларини иқтисодчилар эътироф этишмоқда.

Рақамли дунёнинг асоси ҳисобланган маълумотлар марказлари 2022-йилда тахминан 460 ТВт/соат электр энергиясини истеъмол қилган, бу кўрсаткич 2026-йилга бориб икки баробарга ошади. Яримўтказгичлар сони 2001-йилдан 2022-йилгача тўрт баравар кўпайди ва ўсишда давом этмоқда. Бешинчи авлод мобил кенг полосали қамрови 2021 йилдаги аҳолининг 25 фоизидан 2028 йилга келиб 85 фоизга ошиши кутилмоқда, нарсалар интернетини қурилмалари сони эса 2023 йилдаги 16 миллиарддан 2029 йилда 39 миллиардгача ўсиши прогноз қилинмоқда. 43 мамлакатда рақамли иқтисодиётнинг атроф-муҳитга салбий таъсири мураккаб манзарасини тасвирлайди (Report, 2024).

Жаҳонда рақамли иқтисодиётнинг ЯИМги улуши йилдан йилга ўсиб бормоқда. Бу борада баъзи маълумотларга мурожат қиламиз.

Тайландда 2023-йилда рақамли иқтисодиётнинг ЯИМга қўшган ҳиссаси миллий ЯИМнинг тахминан олти фоизини ёки 36 миллиард долларни ташкил этди ва 2027-йилда ЯИМнинг тахминан 11 фоизини ташкил этиши кутилмоқда (Guide, 2024).

Сингапурнинг рақамли иқтисодиётининг ҳажми 2022 йилда Сингапур ялпи ички маҳсулотининг (ЯИМ) тахминан 17,3% ни ташкил этади, бу кўрсаткич 2017 йилда ЯИМнинг 13% ни ташкил қилган.

Америка Қўшма Штатлари Иқтисодий Таҳлил Бюроси (ВЕА) АҚШнинг рақамли иқтисодиёти бўйича йиллик ҳисоботларини эълон қилди. Ўзининг сўнгги ҳисоботида 2021 йилда рақамли иқтисодиёт АҚШ ЯИМнинг 10,3 фоизини ташкил қилгани кўрсатилган (Report, 2023).

Бош статистика бошқармаси маълумотларига кўра, 2023-йилда рақамли иқтисодиётнинг қўшилган қийматининг ЯИМдаги улуши 12,33 фоизни ташкил этди. 2020-2023 йилларда Вьетнам ялпи ички маҳсулотига рақамли иқтисодиётнинг улуши усган. 2020 йилда бу кўрсаткич 12,66 фоизни, 2021 йилда 12,87 фоизни, 2022 йилда 12,63 фоизни ташкил этди. 2024-йилда Вьетнам рақамли иқтисодиётнинг даромадини 40 миллиард АҚШ долларига етказишни мақсад қилиб қўйган. Рақамли иқтисодиётнинг ўсиш суръати 20-25 фоиз, рақамли иқтисодиётнинг ялпи ички маҳсулотдаги улуши 19-20 фоиз бўлиши керак. 2025-йилга бориб, мамлакат ялпи ички маҳсулотининг 20 фоиздан ортиғини рақамли иқтисодиёт ташкил этишни мақсад қилган (Нянзан, 2024).

Рақамли ривожланишнинг Ўзбекистоннинг иқтисодий ўсиши ва иш ўринлари яратилишидаги муҳим ролини эътироф этган ҳолда ҳукумат стратегик кун тартибига рақамлаштиришни юқори даражага қўйди. Охириги беш йилда ахборот-коммуникация технологиялари (АКТ) соҳасини ривожлантиришга 2 миллиард АҚШ доллари миқдорида сармоя киритилди, жумладан, тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар (700 миллион доллар). Ҳукумат 2020 йилдан бошлаб рақамлаштириш бўйича кўплаб қарорлар қабул қилди, жумладан, бешта устувор йўналишни ўз ичига олган “Рақамли Ўзбекистон 2030” стратегияси (“Стратегия”) қабул қилди: (1) Рақамли инфратузилма; (2) электрон ҳукумат; (3) рақамли иқтисодиёт; (4) Рақамли технологиялар миллий бозори; ва (5) ИТ-таълим. Рақамли иқтисодиётнинг ялпи ички маҳсулотга (ЯИМ) қўшаётган ҳиссаси ҳамон паст (2021-йил ҳолатига кўра 1,9 фоиз) (Project, 2023).

Рақамли иқтисодиётнинг Ўзбекистон ялпи ички маҳсулотигаги улуши 2022-йилда 2020-йилга нисбатан 1,99 фоиздан 2,77 фоизга ошган (Ismailov, 2025).

Солиқ тизимида рақамлаштириш қандай бормоқда?

Мамлакатимизда солиқ маъмуриятчилигида замонавий ахборот технологияларидан фойдаланиш солиқларни янада самарали йиғиш, қонунчиликка риоя этишни кучайтириш ва солиқ органлари ва солиқ тўловчилар учун маъмурий юкларни камайитиришга олиб келади. Бундан ташқари, бугунги кунда солиқ маъмуриятчилиги доирасида солиқлар тузилмасини оптималлаштириш, уларни ундириш, солиқ ҳисоби ва ҳисоботини юритиш механизмини такомиллаштириш, солиқ тўғри ҳисобланиши, ўз вақтида ва тўлиқ тўланиши, солиқ тўловчиларнинг солиқ қонунчилигида белгиланган ҳуқуқ ва мажбуриятларига риоя этилишини назорат қилиш, солиқ тушумларини турли даражадаги бюджетлар ўртасида тақсимлаш, натижаларни йиғиш ва таҳлил қилиш, солиққа тортиш жараёнининг барча иштирокчиларининг солиқ муносабатларини уйғунлаштириш бўйича кенг чоратадбирлар амалга ошириш бўйича тадқиқотлар олиб борилмоқда. Ҳусусан, тадбиркорлик субъектларининг иқтисодий фаоллигини қўллаб-қувватлаш билан бирга, соҳани рақамлаштириш - Электрон ҳисобварақ-фактуралари билан қамров даражаси 100 фоизга, ҳисоботларни автоматлаштириш 76 фоиздан 86 фоизга етказилганлиги, “Таҳлика-таҳлил” ААТ, “Е-ижара”, “Автокамерал”, Тах.гап, “Cas’hback” ва “Солиқ” мобил иловаси ва бошқа қатор дастурий маҳсулларнинг ишга туширилиши солиқ тушумларини кўпайишига олиб келди (Ҳисобот, 2024).

2024 йилда солиқ органлари томонидан республика бўйича бюджетга 199,6 трлн. сўм солиқ тушумлари таъминланиб, 2023 йилга нисбатан 20 фоиз ўсишга эришилди. Туман ва шаҳарлар бюджетига тушумлар 24 фоизга ошди. Ҳудудлар кесимида Тошкент

шаҳри – 27 фоиз, Сирдарё – 25 фоиз ва Тошкент вилояти – 23 фоиз юқори ўсиш кузатилди. Фойда солиғи 29,1 фоизга жумладан, йирик солиқ тўловчилар бўйича ҳудудлараро солиқ инспекцияси 30,8 фоизга ва ҳудудларда 19,6 фоизга ўсди.

Тадбиркорларнинг барқарорлик рейтингида ҳар бир тадбиркор ўз ўрни ва баҳосини реал вақтда билиб бориши мумкин бўлди. Ҳозирда “Тадбиркорлик субъектларининг барқарорлик рейтинги” электрон онлайн платформасида жами 520,6 мингта тадбиркорлик субъекти баҳоланган. Бугун тадбиркорликка яратилган қулай шароитлар сабаб, тадбиркорлар билан ҳамкорлигимиз янги босқичга кўтарилди. 31 минг тадбиркор барқарорлик рейтингини яхшилаб, ҳалол тадбиркорлар сафини кенгайтирмоқда. Умумий юқори рейтингдаги тадбиркорлар сони 4,5 бараварга кўпайиб, жами 7,5 мингдан ошди. ААА рейтингдаги тадбиркорларнинг 1107 тасига 1,9 трлн. сўмлик ҚҚС суммаси 1 кунда текширувларсиз қайтариб берилган (uza.uz, 2025).

Юқорида келтирилган катта ҳажмдаги амалий ишларни рақамлаштиришсиз амалга ошириш жуда қийин бўлади. Шунинг солиқ маъмурчилиги ва солиқ назорати тизимига янада кўпроқ янги технологияларни жалб қилиш натижасида тизимда коррупцияни олдини олиш мумкин.

Хулоса ва таклифлар.

Мамлакатимизда рақамли иқтисодиётнинг улушини ошириш мақсадида илғор хориж тажрибасини ўрганиб, уларнинг ижобий томонларини амалиётга жорий этиш мақсадга мувофиқ.

Солиқ маъмуриятчилиги ва солиқ назорати тизимга янги рақамли технологияларни жалб қилган ҳолда инсон омили таъсирини камайтириш чораларини кўриш лозим.

Интизомли солиқ тўловчиларни рағбатлантириш мақсадида солиқ текширувларидан озод қилиш мезонларини янада кўпроқ амалиётга жорий этиш керак.

Адабиётлар/ Литература/ References:

Bakhtiyor Ismailov. (2025) *Uzbekistan in the Process of Digitalization*. <https://eupoliticalreport.com/uzbekistan-in-the-process-of-digitalization/>.

extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclclefindmkaj/https://www.imda.gov.sg/-/media/imda/files/infocomm-media-landscape/research-and-statistics/.09.01.2025.

Faizova K.A., (2023) *Transformation of tax control in the context of digitalization*. “Евразийский юридический журнал”. № 4 (179) Pages 215-216. DOI 10.46320/2073-4506-2023-4-179-215-216.

Guide (2024) *Thailand - Country Commercial Guide. Digital Economy*. Last published date: 2024-09-19. rade.gov/country-commercial-guides/thailand-digital-economy.

Irina A. Zhuravleva, Semyon A. Shamaev. (2024) *Smart Governance: Digitalization of Tax Control in the Russian Federation to Increase VAT Collection*. *Digital Transformation: What are the Smart Cities Today?* 01 February, Pages 127-143.

Michael O’Grady. (2024) *Digital Transformation Is A Cornerstone Of Innovation And Sustainable Growth*. Jul 23, <https://www.forrester.com/blogs/the-global-digital-economy-will-reach-16-5-trillion-and-capture-17-of-global-gdp-by-2028/>.

Mikhaleva O., Terekhova T.A., Garipova E. N., (2021) *Tax monitoring: digitalization of tax control*. *Social and Behavioural Sciences-EpSBS*. DOI: 10.15405/epsbs.

Project (2023) *The World Bank Uzbekistan Digital Inclusion Project (P179108)*. [chromeextension://efaidnbmnnnibpcajpcgclclefindmkaj/https://documents1.worldbank.org/curated/en/099110623155540364/pdf/BOSIB0bffa70a055092ad0700f8cf4b156.pdf](https://documents1.worldbank.org/curated/en/099110623155540364/pdf/BOSIB0bffa70a055092ad0700f8cf4b156.pdf).

Report (2023) *Singapore Digital Economy (SGDE) report 2023*. chrome

Report (2024) *Digital economy report 2024*. United Nations <https://unctad.org/publication/digital-economy-report-2024>.

uza.uz (2025) 2025 йилда 224 трлн. сўм солиқ тушумларини таъминлаш вазифаси белгиланди. https://uza.uz/uz/posts/2025-yilda-224-trln-som-soliq-tushumlarini-taminlash-vazifasi-belgilandi_675250. 08.01.2025.

Yanhui Xu, Fuhua Deng, Qianbin Feng. (2025) *The effect of tax enforcement digitalization on corporate digital transformation: Evidence from China's listed companies. Economic Analysis and Policy*. Available online 5 January.

Голик Е.Н., Асагрян А.Г. (2019). Развитие налогового контроля и его воздействие на экономическую безопасность страны // *Наука и образование: хозяйство и экономика; предпринимательство; право и управление*. 5 (108).

Ефремова Т.А. (2017), *Развитие налогового администрирования в России: теория, методология, практика*. Диссертация на соискание ученой степени доктора экономических наук. МГУ. Саранск. стр. 366.

Кодекс (2025) Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодекси.

Низом (2021) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 7 январдаги “Солиқ хавфини бошқариш, солиқ хавфи мавжуд солиқ тўловчиларни (солиқ агентларини) аниқлаш ва солиқ текширувларини ташкил этиш ва ўтказиш тўғрисида”ги 1-сонли қарорининг 2-иловаси “Солиқ текширувларини ташкил этиш ва ўтказиш тартиби тўғрисида НИЗОМ”.

Нянзан Онлайн. (2024). Развитие цифровой экономики: Надежда на прорывы в 2024 году. [online] Available at: <https://ru.nhandan.vn/razvitie-tsifrovoi-yekonomiki-nadezhda-na-prorivi-v-2024-godu-post44418.html>

Ҳисобот (2024) Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитасининг 2023 йил яқунлари ҳисоботи.